

Valse leringen geestelijke oorlogvoering: Hoe de Kerk heidens wordt

Bob DeWaay, <http://cicministry.org/commentary/issue109.htm>

Alle Schriftaanhalingen komen uit de Statenvertaling (1977 of HSV)
Vertaling, plaatjes en voetnoten door M.V. Update 2-9-2018 (links)

Lees ook een voorgaand artikel van gewezen exorcist en bevrijdingscounselor Bob de Waay:
“Hoe Bevrijdingsbedieningen mensen tot demonische gebondenheid leiden”:
<http://www.verhoevenmarc.be/PDF/bevrijdingsbedieningen.pdf>

Een heiden is iemand die geen bijzondere openbaring bezit van God. En had God niet gesproken in de zin van Hebrreeën 1:1-2 dan zou ieder in de wereld een heiden zijn. Elk van ons zou dan het raden hebben over de natuur van de geestelijke wereld waarin we leven. We zouden ons dan moeten afvragen hoe we de “goden” zouden kunnen manipuleren om onze situatie te verbeteren. We zouden een klasse van sjamanen moeten creëren met bijzondere bekwaamheden om de geesten te contacteren en te manipuleren. Dat is het waar iedere heidense cultuur op lijkt.

Droevig genoeg is dat ook het beeld van de kerk wanneer leraars van de geestelijke oorlogvoering wereldvisie (voortaan GO-visie) zich gedragen als heidenen zonder bijzondere openbaring (d.w.z. zonder de Schrift) om hen te leiden. Zij handelen in verboden informatie - en dat is heidens (we zullen later aantonen hoe). Vermits de heidense (of: paganistische) verleiding overal om ons heen is moeten we goed onderscheiden welke haar vele “inroads” of invallen in de kerk zijn. In dit artikel zullen we de GO-visie onderzoeken en aantonen op welke alarmerende manier zij christenen introduceert in de paganistische wereldvisie.

De Bijbel is onze “firewall” tegen paganisme. Als wij “Schrift alléén” (Sola Scriptura) geloven en praktiseren, zijn we zeker dat we een christelijke wereldvisie ontwikkelen - als we namelijk de Bijbel interpreteren volgens de betekenis die zijn geïnspireerde auteurs eraan verleenden. Sola Scriptura impliceert dat het gebruik van extrabijbelse bronnen voor geestelijke informatie verboden is. Dit impliceert ook dat God alles wat wij nodig hebben heeft onthuld en dat het zondig is anders te denken of te handelen. God heeft onze toegang tot spirituele informatie beperkt, voor ons eigen goed. Hij wil dat wij denken zoals echte christenen, niet als heidenen.

De geestelijke oorlogvoering wereldvisie

Dr. Greg Boyd beschrijft de GO-visie, zoals die bestaat bij heidenen, maar tegelijk beweert hij dat dit de visie is die de bijbelauteurs hielden. Ik vind zijn perspectief merkwaardig. Hij bespreekt de visie van een bepaalde heidense gemeenschap: “The Shuar Indians of eastern Ecuador believe that there are two levels of reality: the ‘ordinary’ physical world, which we experience with our senses, and the ‘real’ one, which is experienced occasionally, and mostly in dreams or in shamanic journeys”.¹ Volgens deze visie is de “echte” wereld, de wereld van de geesten die niet zo bereikbaar is. Maar ze wordt als de oorzaak gezien van de dingen in de “onechte” fysische wereld. Boyd legt uit: “This invisible society of spirits is behind everything that occurs in the physical world—though one has to see past ‘the lie’ to discern this society”.²

Heidense gemeenschappen, ongeacht hun terminologie, creëren een klasse van sjamanen. Boyd legt uit hoe dat werkt bij de Shuar indianen:

The primary business of shamans (medicine men) within the Shuar culture, as in many other primitive cultures, is to engage in warfare with these spirits on behalf of the members of his tribe. There is no “natural” evil here; there are only victims of supernatural evil. The shaman’s business, therefore, is to enter into the “real” nonordinary world and fight against such supernatural attacks.³

Geestelijke oorlogvoering is de zaak van sjamanen. Boyd beschrijft accuraat de heidense “warfare worldview” of GO-visie.

Wat me schokt is dat hij beweert dat dit ook de bijbelse wereldvisie is. Hij schrijft: “**This central thesis of this work is that this warfare worldview is in one form or another the basic worldview of biblical authors, both in the Old Testament and even more so in the New**”.⁴ Hij geeft deze definitie: “**Stated most broadly, this worldview is that perspective on reality which centers on the conviction that the good and evil, fortunate or unfortunate, aspects of life are to be interpreted largely as the result of good and evil, friendly or hostile, spirits warring against each other and against us**”.⁵ Dit betekent dat ons welzijn in de handen ligt van boze geesten en dat als we niet opkomen met een middel om met deze geesten te handelen, wij hun slachtoffers worden.

Mijn meningsverschil met Boyd gaat niet over het bestaan van geesten, vorsten of machten, noch over Satan of de andere geestelijke wezens, en ook niet dat de Bijbel een wereldbeïnvloeding portretteert door zulke wezens. Mijn meningsverschil heeft te maken met zijn conclusie dat God niet ten volle de dienst uitmaakt van Zijn universum. Boyd wil God vrijspreken van enige mogelijke associatie met het boze door Zijn voorzienig bestuur van het universum te beperken.

De “wereldvisie van voorzienigheid” of “providentiële wereldvisie” zegt echter dat alhoewel God het kwaad toelaat, Hij niettemin volledig de controle behoudt over Zijn eigen universum en de geschiedenis bepaalt naar Zijn goede doeleinden. Diegenen van ons die dit geloven nemen schriftplaatsen zoals volgende letterlijk: “**In Hem zijn wij ook een erfdeel geworden, wij die daartoe tevooren bestemd waren naar het voornemen van Hem, Die alle dingen werkt naar de raad van Zijn wil**” (Efeziërs 1:11). Er zijn veel andere passages die aantonen dat God providentieel (door voorzienigheid) Zijn eigen universum bestuurt. De Bijbel zegt: “**Hij [God] maakte uit één bloed heel het menselijke geslacht om op heel de aardbodem te wonen, en Hij heeft de hun van te voren toegemeten tijden en de grenzen van hun woongebied bepaald**” (Hand. 17:26); “**Er is geen macht dan van God, en de machten die er zijn, zijn door God ingesteld**” (Rom. 13:1); God bepaalt wat Satan wordt toegestaan te doen (Job 1:7-12); Gods schiep door Christus de “**eeuwen**”¹ (Hebreeën 1:2) en “**Hij (Christus) draagt alle dingen door Zijn krachtige woord**” (Hebreeën 1:3). De Psalmist schreef: “**Uw trouw duurt van geslacht tot geslacht; U hebt de aarde vastgezet, zodat zij blijft staan. Naar Uw orde blijven zij ook nu nog staan, want zij alle zijn Uw knechten**” (Psalm 119:90, 91).⁶

De GO-visie is Boyd’s manier om de providentiële visie af te wijzen, waarvan ik echter beweer dat ze bijbels is. Hij labelt de providentiële visie als “**providential blueprint worldview**”.⁷ Hij geeft toe dat zijn eigen visie heidens is. Maar andere leraars van de GO-visie gaan nog verder door informatie en technologie te betrekken van de geestenwereld, zogezegd voor het doel van oorlogvoering.

Slachtoffers van een spiritueel wetsstelsel

Het probleem bij hen die de heidense GO-visie aanhangen is dat zij te maken krijgen met een ongeziene wereld en dat zij dat doen met behulp van een illegale gereedsschapskist. De geesten hebben al vele millennia hun boze werken in dit domein verricht en zij kennen hun weg daarin. Heidenen vrezen deze wezens want zij weten dat de geesten bestaan, en zij weten dat geesten veel kwaad kunnen berokkenen. Daarom is het dat heidenen een klasse van sjamanen ontwikkelen wier taak het is de ongeziene wereld te begrijpen. Sjamanen claimen pragmatische resultaten. Maar hoe weten zij dat de sjamanen niet zelf door de geesten gebruikt worden? Heidenen geloven dat er goede en boze geesten bestaan, en dat de goede tot hun voordeel kunnen gebruikt worden - een “**voordeel**” bepaald op de basis van pragmatisch resultaat.

Bijvoorbeeld: Jose Silva leerde mensen hoe in contact te komen met geestelijke gidsen (spirit guides) door gebruik te maken van zijn Silva Mind Control programma. Als christenen vroegen hoe zij wisten of deze geesten “**goed**” waren, antwoordde hij: “**They solve problems**”.⁸ (Uiteraard heeft hij er nooit mee gerekend dat de geesten tijdelijke problemen kunnen oplossen opdat de mensen naar hen zouden luisteren en niet naar het evangelie). Bedrog is het handelsmerk van de geesten. De

---

¹ Grieks *aiónas*: de eeuwen, tijdperken of werelden (meervoud!). De SV vertaalt dit woord met “wereld” en zegt in Kantt. 9: “Grieks *de eeuwen*; zoals Hebr. 11:3. Dat is, de wereld met alles wat daarin is, Joh. 1:3; Col. 1:16. Hetwelk de apostel bij het voorgaande voegt als de eerste reden, waarom Hem de Vader tot een erfgenaam en een Heere van alles heeft gesteld, namelijk daar Hij alles door Hem heeft geschapen, waarop de andere redenen in Hebr. 1:3 volgen, genomen van de heerlijkheid Zijns persoons en evengelijkheid met den Vader, en van de onderhouding aller dingen”.

Sjamanen zijn door de geesten net zo bedrogen als hun cliënten. En beiden bevinden zich op het pad naar de hel.

Niettegenstaande zijn zij die de GO-visie aanhangen ervan overtuigd dat zij middelen moeten vinden om strijd te leveren in de geestelijke wereld. Christenen die zich daarmee bezig houden beweren dat het aanleren van het “wetssysteem” of de “gestelde regels” van de geestenwereld de sleutel is tot succes in dat rijk of domein. Vermits volgens de GO-visie God niet soeverein van dienst is in Zijn eigen universum, veronderstellen zij in plaats daarvan dat God een wetssysteem heeft opgezet dat de geesten horen te volgen. Mensen die de geheime inhoud van dat wetssysteem kennen (zo redeneren zij) menen dit te kunnen gebruiken om de geesten te controleren.

Beroemd exorcist Bob Larson legt uit: “Curses are exacting, legal arrangements of the spirit world. Just like human contracts contain fine print and carefully crafted language, satanic curses are often filled with minutia that required detailed voiding”.⁹ Kennen wij de details van dit “wetssysteem”? Nee! God heeft ons geen details geleerd over zo’n systeem. Dit is de manier waarop de GO-visie ons wegtrekt van *sola scriptura* weg naar de heidense wereld van sjamanen. Een bijzondere klasse van mensen wordt gecreëerd (in dit geval bevrijdingscounselors) die voor de kerk uitvoeren wat de sjamanen doen voor de heidenen. Denk aan de last die deze mensen dragen: als zij iets missen in de “kleine lettertjes” kan hun fout het proces doen ontsporen. Bob Larson geeft toe: “In some cases, I’ve discovered that leaving out one phrase or one word can make all the difference. Satan will exploit the smallest thing to keep the curse in effect”.¹⁰ De “kleine lettertjes” zijn problematisch in wettelijke documenten in de fysieke wereld, maar hoe hopeloos is dat in een wereld die wij niet eens kunnen zien en waarin geen documentatie te raadplegen valt?

C. Peter Wagner² stemt in met het idee van wettelijkheden in de geestenwereld:

One of the more curious aspects of my pilgrimage into the field of spiritual warfare during the past few years has been the discovery that those who had been talking about it did not agree among themselves about the nature of strongholds. They agreed that strongholds provide the forces of darkness as a legal basis for doing their evil deeds both in individual people on the ground level and in cities or nations on the strategic level. Almost all of them, however, had their own opinions about the nature or identity of these strongholds.¹¹

Natuurlijk kunnen hun opinies niet overeenstemmen want zij kunnen het niet weten! Zij hebben te maken met het rijk van spirituele informatie dat God niet heeft onthuld. Tenzij God spreekt hebben wij het raden naar de oorzaken, effecten en werkingen van de geestelijke wereld. Dit “meningsverschil” bij hen die bijzondere openbaring missen, vormt de basis voor de argumenten zoals we ze vinden bij Job en zijn vrienden toen zij tevergeefs naar antwoorden zochten. Totdat God sprak had ieder het raden naar de oorzaak en natuur van Jobs kwellingen - en zij raadden verkeerd. Deze dingen behoren tot het rijk van de “verborgen dingen” die enkel God toebehoren (Deut. 29:29 waar we later op terugkomen).

Peter Wagner

Ongeopenbaarde, spirituele, wettelijke systemen trachten te begrijpen is terugkeren naar het rijk van de heidenen die hetzelfde reeds duizenden jaren hebben gedaan. De “christelijke” vloekbezweerder verschilt nauwelijks van de heidense.

Watchman Nee, een vroege vernieuwer in dit “christelijk paganisme” had het ook over een ongeopenbaard geestelijk wetssysteem dat, indien niet ontdekt, boze geesten toegang kan geven tot christenen:

For each and every thing God has created there is a law. . . . Hence evil spirits also operate according to definite laws, one of which is that certain causes will produce certain effects. Now should anyone fulfill the conditions for the working of evil spirits (whether he fulfills them willingly, such as the witch, the medium or the sorcerer—or unwillingly, such as the Christian), then he has definitely given ground to them to work on him.¹²

² <http://www.verhoevenmarc.be/PDF/wagner.pdf>

Een ding wat deze leraars gemeen hebben is dat zij ontkennen dat christenen verlost zijn³ van de boze machten van het universum.¹³ De ontkomingsmiddelen die zij voorstellen zijn kennis en technieken die de Bijbel niet openbaart.

Deze leraars selecteren dikwijls frases in de Bijbel en extrapoleren deze, om een systeem te creëren waarvan de innerlijke werking moet ontdekt worden door extrabijbelse middelen. Zo gebruikt Nee de term “plaats” uit Efeziërs 4:27 om het bestaan te bewijzen van dit wetssysteem en de noodzaak om dat te kennen.¹⁴ Nee zegt: “**It pays no heed to whether one is a Christian or not; once the conditions are met, the evil spirits do not fail to act**”.¹⁵ Een van deze voorwaarden die Nee in gedachten heeft is “passiviteit van de wil”.¹⁶ Volgens deze gedachtegang zal elk mens die het aan sterke wilskracht ontbreekt, een prooi worden van boze geesten. Ook elke gekende of ongekende zonde of activiteit of verzuim, laat de geesten los op de christen.¹⁷ Het is moeilijk voor te stellen dat enig christen die deze leer gelooft nog kan denken dat hij vrij is van vloeken en geesten.

Terwijl Nee bezorgd is over persoonlijke zonde en geesten, is Wagner geïnteresseerd in territoriale geesten die grote groepen mensen kwellen:

One of the reasons evil spirits succeed in returning is that strongholds on which they had based their legal rights to control that area and its people have not been thoroughly removed. We know a great deal more about this than we did previously, largely through our understanding that a crucial part of much strategic-level spiritual warfare should be through identificational repentance. Through accurate and sensitive spiritual mapping we can identify strongholds rooted in unremitted sins of past generations and we now understand the ways and means of dealing with those sins of the past in our own generation.¹⁸

Merk op dat Wagner beweert dat geesten “wettelijke rechten” hebben, aan hen verleend door menselijke handelingen in verleden generaties. Dit ligt in de lijn van de GO-visie die zegt dat mensen in slechte toestanden verkeren omdat demonen (geestelijke wezens) bij hen een wettige toegang hebben verkregen door de handelingen van mensen - soms van hen die niet langer in leven zijn - in een verborgen oorzaak/gevolg effect. Maar merk ook op dat we consequent uitkomen op de nood aan geheime informatie. Hoe anders kunnen we aan “spiritual mapping” doen! De Bijbel voorziet niet in zo’n “map” en beschrijft niet hoe we een systeem van geestelijke gidsing moeten opstellen.

Voorbeeld: een demon die Bob Larson prijst voor zijn kennis van de geheime regels in de geestenwereld:

Demon: “Who taught you the rules?”

Larson: “What do you mean by that?”

Demon: “The spiritual rules that determine what we can and can’t do. Someone from our side must have taught you”.¹⁹

Dit onderstreept een belangrijk probleem bij de GO-visie. De verborgen “gestelde regels” voor geestelijke oorlogvoering worden gezien als de sleutel tot overwinning. Maar zelfs als dat waar zou zijn, leven enkel de geesten in deze realiteit en moeten wij met allerlei middelen hengelen en gissen om iets te verkrijgen van de (mogelijks foute) informatie van hen. In feite worden we geforceerd om als heidenen te handelen en een klasse van sjamanen te creëren die beter zijn dan de meesten in het verkrijgen van geestelijke informatie. De kerk wordt afhankelijk van ongeopenbaarde, verboden, geestelijke kennis en van de klasse van mensen die ze onthullen. Eens dat dit is gebeurd, is de kerk gepaganiseerd.

Het verwerven van geheime, spirituele informatie

Ik vind het waarlijk schokkend dat hoog opgeleide christenen erin falen de implicaties in te zien van hun eigen leringen. Bijvoorbeeld: [C. Peter Wagner](#) gebruikt een heel hoofdstuk (het tweede) van zijn boek om te beweren dat extrabijbelse kennis verkrijgbaar en verantwoord is. Hij gebruikt dezelfde tactiek die anderen hebben gebruikt, bewegend dat het “**logos**”-woord de Bijbel is en “**Re-ma**”-woorden directe bronnen zijn van spirituele openbaring.²⁰ De deur geopend hebbend naar buitenbijbelse kennis van de geestenwereld, zegt hij:

---

³ Zie Kol. 3:3: “uw leven is met Christus verborgen in God”.

In it [chapter 2] I suggest that it may be possible to receive selected, but valid, information from the world of darkness itself. I am careful to stress strongly that discernment is needed while attempting to do this because evil spirits are by nature deceivers and they must be treated as hostile witnesses. Nevertheless, certain people such as shamans, witch doctors, practitioners of Eastern religions, New Age gurus or professors of the occult on university faculties are examples of the kind of people who may have much more extensive knowledge of the spirit world than most Christians have. Some of the information they furnish is accurate.²¹

Hij zegt ons onderscheidingsvermogen te gebruiken wanneer we informatie verwerven uit de wereld van de duisternis. Maar onderscheiding is onmogelijk wanneer we een ongeziene wereld binnengaan. Het onderscheid dat de Bijbel ons geeft is objectief en betreft de belijdenis van Christus (1 Joh. 4:1-5); deze sjamanen zijn gediskwalificeerd op die grond. Wagner moedigt christenen aan waarheid te zoeken in precies dat volk dat God veroordeelt in Deuteronomium 18!

Zelfs als sommige informatie accuraat is, wordt ze niettemin verboden in de strengst mogelijke termen. God verbiedt ons de toegang tot verboden kennis, voor ons eigen geestelijke welzijn, niet omdat die informatie inaccuraat kan zijn. Ze is verboden omdat ze destructief is - ongeacht of ze al of niet waar is!

Onder u zal niet gevonden worden, die zijn zoon of zijn dochter door het vuur doet doorgaan, die met waarzeggerijen omgaat, een wichelaar, of die op vogelgeschrei acht geeft, of tovenaer. Of een bezweerder, die met bezwering omgaat, of die een waarzeggende geest vraagt, of een duivelskunstenaar, of die de doden vraagt. Want al wie dat doet, is de HEERE een gruwel; en om deze gruwelen verdrijft hen de HEERE, uw God, voor uw aangezicht uit de bezitting. (Deuteronomium 18:10-12)

De kwestie van accuraatheid wordt niet aangeraakt; dit zijn “gruwelijke” personen en praktijken. Maar het is door deze verboden praktijken dat paganisten hun spirituele informatie verwerven. Wagner heeft de sluisdeur van het paganisme geopend om de kerk ermee te overstromen.

De Enige met grondige kennis van de geestenwereld is God zelf. Waarom zouden wij aannemen dat Hij opzettelijk de kennis achterhoudt die we nodig hebben om steden te evangeliseren, mensen te bevrijden van Satan, vloeken te breken en zegen op aarde te brengen? Waarom zouden wij het moeten verkrijgen van sjamanen?! God heeft ons precies gegeven wat we nodig hebben: de duidelijke openbaring die we vinden in de Schrift. De rest behoort alleen Hem toe: “De verborgen dingen zijn voor de HEERE, onze God; maar de geopenbaarde zijn voor ons en voor onze kinderen, tot in eeuwigheid, om te doen al de woorden van deze wet” (Deuteronomium 29:29). De afwijzing van *sola scriptura* is het waarmee deze heidense leringen zo diep de kerk binnendringen. Deze praktijken trekken mensen aan die niet tevreden zijn met wat God gewild heeft te onthullen.

Wagner maakt de fout te veronderstellen dat, omdat de geestenwereld waar de sjamanen hun handel verrichten *echt* is, de informatie hiervan betrokken ook accuraat en nuttig moet zijn:

Some non-Christians, whether animist shamans, gurus, lamas, philosophers or whatever, may be able to communicate to us some information about the reality of the spirit world in which they have gained considerable expertise. These non-Christian sources, of course, must be evaluated with much prayerful scrutiny and caution. Still, we must keep in mind that the spirit world to which they are dedicated is a real world, not the figment of their “heathen” imaginations. Therefore, some things about it can be accurately known.²²

Maar de kwestie is niet de realiteit van de geestenwereld, noch of de informatie hierover accuraat is. Zelfs wijzelf kunnen toegeven dat sommige sjamanen effectieve methoden hebben die werken voor hun cliënten. Maar de wereld van het occulte⁴ is verboden voor de christen. Het voorschrijven van “prayerful scrutiny” met betrekking tot een type van kennis die categoriek verboden wordt in de Bijbel, is absurd. Het resultaat van zulke praktijk is “christelijk” paganisme - een oxymoron⁵.

---

⁴ Van het Lat. *occultus* = verborgen, geheim. De verborgen dingen behoren enkel God toe (Deut. 29:29).

⁵ Oxymoron (→ Grieks): een combinatie van twee contradictorische termen of paradox. Vb: de sprekende stilte.

Wagner wijst erop dat waar de woorden van demonen opgeschreven staan in de Schrift “**they speak the truth!**”²³ Volgens hem maakt dit het zoeken naar zulke informatie verantwoord. Ook Larson ziet dat zo:

Someone should be designated to keep a log of the information received while interrogating the demons. As the internal structure of the victim’s demonic system is revealed, list the spirits according to their ranking, cite their right and occasion of entry, and note their legal ground for remaining.²⁴

Deze benadering loopt mank door te beweren dat, louter omdat sommige demonen in Jezus’ aanwezigheid spraken, het daarom goed is dat zij spreken en wij moeten streven met hen te spreken om informatie van hen te los te krijgen. Het doel van de evangeliën was echter te tonen dat Jezus was wie en wat Hij beweerde te zijn (God in het vlees), en dat alle dingen, inbegrepen de geestenwereld, onder Zijn gezag staan. Bovendien beval Jezus de demonen dikwijls dat zij moesten zwijgen. Hij betrok beslist geen informatie uit de wereld van de geesten.

Spirituele technologie

Mijn punt is dat God ons beperkingen heeft opgelegd met betrekking tot wat Hij ons wenste te onthullen over de geestenwereld (d.w.z. in de Schrift). Hij geeft ons de vrijheid onze vijf zintuigen te gebruiken en ons rationeel verstand, om ons bezig te houden met de algemene openbaring opdat wij kunnen overleven, als mensen die naar Zijn beeld zijn geschapen. Maar Hij blokkeert de toegang tot niet-geopenbaarde spirituele informatie voor ons eigen goed. Hij wil niet dat Zijn volk als de heidenen wordt.

We zien dat in de Hof van Eden. God gaf Adam en Eva de toegang tot alle bomen, behalve één. Adam kreeg gezag om de dieren een naam te geven. Het eten van de bomen, het land bewerken en de dieren namen geven vormden een verantwoord gebruik van algemene openbaring. Zij hadden ook bijzondere openbaring: “**maar van de boom van de kennis van goed en kwaad mag u niet eten, want op de dag dat u daarvan eet, zult u zeker sterven**” (Gen. 2:17). De Slang beweerde dat er andere kennis bestond die heilzaam zou zijn maar die God hen achterhield. Hij zei correct dat God die kennis achterhield, maar hij loog door te impliceren dat ze heilzaam zou zijn.

God heeft het recht kennis achter te houden naar Zijn wijsheid. Hun daaropvolgende rebellie brachten Adam en Eva, en hun nakomelingen, in gebondenheid aan zonde en dood. God stond kennis toe die vergaard werd door gewone middelen, en geestelijke kennis die hen direct door God verleend werd. Maar de “kennis” verkregen door verboden middelen (luisteren naar de slang en Gods bevelen ongehoorzaam zijn) is destructief, en indien gevolgd, leidt ze tot veroordeling. In de sectie van Deuteronomium, waar divinatie verboden wordt, staat dit: “**Wanneer gij komt in het land, dat de HEERE, uw God, u geven zal, zo zult gij niet leren te doen naar de gruwelen van die volken**” (Deuteronomium 18:9). Het is nooit Gods wil geweest dat Zijn volk zijn spiritualiteit betreft van heidenen of heidense praktijken! Maar vandaag is het precies dat waar zovele mensen in de kerk naar uitkijken. Paulus brengt dezelfde boodschap in 1 Korinthiërs 12:2: “**U weet dat u heidenen was, weggevoerd naar de stomme afgoden. Zo liet u zich meevoeren**”.

Wagner geeft aan dat wij direct toegang kunnen krijgen tot niet-geopenbaarde informatie, zowel uit christelijke als uit niet-christelijke bronnen

It is important also to recognize that spiritual insight, which receives information directly from the spirit world, is not an exclusive faculty of those who have been born again. Spiritual discernment certainly constitutes at least some dimension of the image of God in which all human beings, Christian or non-Christian, have been created. If this is correct, then human beings, whether Indo-Europeans, Melanesians, Amerindians, or whatever they may be, can and often do possess valid information about the spirit world.²⁵

Deze ideeën van Wagner zijn patent onbijbels. God spreekt met zekerheid door Zijn verordeneerde woordvoerders, de woorden die gehoorzaamd moeten worden. De kennis die God geeft aan Zijn volk is gemedieerd door specifieke mannen, gekozen door God en identificeerbaar door Gods volk (in de Schrift). De essentie van occultisme is het zoeken van directe, ongemedieerde kennis van de geestelijke wereld die God niet voor onthulling heeft beschikt. Het enige verschil tussen ons en de

heidene is dat wij Gods Woord hebben (bijzondere openbaring), tot ons gesproken door gekozen mannen die spraken over en contact hadden met God gekomen in het vlees (1 Joh. 1:1). Afwijken van *sola scriptura* door te denken dat God alle mensen bijzondere faciliteiten heeft gegeven voor het verkrijgen van spirituele informatie is gelijk aan het verwerpen van christelijk theïsme en het omarmen van paganisme. Wagner is in één ding juist: er is niet veel verschil tussen christenen en niet-christenen die zich direct toegang verschaffen tot de geestenwereld voor informatie. Er bestaat een woord voor beide categorieën: *bedrogenen*.

Wagner gaat verder en ontwikkelt, test en beveelt nieuwe spirituele technologie aan:

*In this book, I am not claiming biblical proof of strategic-level spiritual warfare, spiritual mapping or identificational repentance. I will, however, claim that we do have sufficient biblical evidence to warrant at the least a working hypothesis we can field test, evaluate, modify and refine; At the most a significant, relatively new spiritual technology God has given us . . . If this is the case, refusing to use it on the part of some might be to run the risk of unfaithfulness to the Master.*²⁶

Hier zien we een ernstige categorie dwalingen. Hoe kan men een “field test” doen in de onbijbelse spirituele “technologie”? De wereld van de geesten leent zich niet tot zulke testen. Hoe kan men dit doen met ongeziene geesten die duistere bedoelingen hebben en die blijkbaar de uitkomst manipuleren naar hun voordeel en ons nadeel?

Bovendien is dit testproces onmogelijk te evalueren. Sommigen hebben getracht misdaadstatistieken aan te wenden om te bewijzen dat hun geestelijke oorlogvoering “werkte”. Maar geen controle hebbend op de variabelen, hebben zij geen bruikbare gegevens. Misdaadcijfers gaan op en neer, in verschillende steden en om verschillende redenen, veel te complex om te controleren. Groepen die op “prayer walks” (gebedswandelingen) gaan en ritën uitvoeren van “identificational repentance”, leven als heidenen die de “echte” geestenwereld gebruikt om de minder “echte” zichtbare wereld te controleren, maar de zichtbare wereld is vervuld van zijn eigen complexe systeem van oorzaken en gevolgen; bijvoorbeeld: economische toestanden, gezinstoestanden, politiebeleid, rechtssystemen en politieke beslissingen. Als het misdaadcijfer daalt nadat iemand een spiritueel experiment uitvoert, is dat dan aan zijn experiment te wijten? En als het omhoog gaat zal hij dan die andere factoren de schuld geven? De hele benadering lijdt volkomen schipbreuk.

De enige kwestie die telt is of God ons al dan niet heeft bevolen aan “prayer walks” te doen, territoriale geesten te binden, “identificational repentance” te praktiseren, of enig andere spirituele nieuwe spirituele technologieën aan te wenden die Wagner en anderen voorstellen om de geestenwereld te controleren. Het is duidelijk dat God dit niet voorgeschreven heeft, en aan experimenten is geen behoefte. Gebed, zoals bijbels begrepen, wordt beoefend op grond van Gods bevelen en beloften. Men kan niet zomaar iets uitproberen. Het hele proces is een absurd werk van dwazen.

Dit wetend, hoe kan Wagner dan beweren dat we “ontrouw jegens God” riskeren te zijn door niet te doen wat God ons nooit geboden heeft te doen? Hij heeft *sola scriptura* overboord gegooid en zijn lezers “gebonden” aan processen waarvan hij toegeeft dat ze nergens in de Bijbel worden geleerd. Wagner bedreigt christenen met ontrouw en zonde indien zij nalaten zijn onbijbelse experimenten te omarmen. Dit is geheel onacceptabel en moet onmiddellijk afgewezen worden.

Zegening en vervloeking

Heidenen leven onder een voortdurende vrees voor vloeken en bedreigingen vanuit ongeziene en boosaardige geestelijke oorzaken en gevolgen. Zij hebben technieken voor het creëren van vloeken, en andere om ze te breken. Zij hebben praktiseerders voor het vervloeken, en om vloeken te breken. Bovendien hebben zij de grotere vrees dat de duistere geesten hun eigen processen hebben om kwellingen dieper door te geven aan de nakomelingen van hun menselijke slachtoffers. Dit denken is het resultaat van een heidense wereldbeschouwing aan te hangen.

Zoals met andere leringen het geval is, is er een “christelijke” versie van heidense vloekbreking. Een van deze versies is gebaseerd op het idee van “generatievloeken” die uit de bijbelse context gelicht werd en gebruikt om allerlei kwalen en moeilijkheden die christenen kunnen ervaren uit te leggen.²⁷ De foute logica daarachter suggereert dat, vermits God in het Oude Testament Israël waar-

schuwde dat Hij “de ongerechtigheid van de vaders vergeldt aan de kinderen en kleinkinderen, tot in het derde en vierde geslacht”⁶, en vermits Deuteronomium 28 een reeks nadelige gevolgen opsomt die over Israël zouden komen bij ontrouw aan het verbond, dat iemand daarom symptomen en gevolgen kan onderzoeken, en aannemen dat hij vervloekt is wegens ongekende zonden van ongekende voorouders.

Logischerwijs creëert dit een geloofssysteem waarin iedereen kan overtuigd zijn dat hij onder een vloek staat. Derek Prince⁷, wiens boek leert dat christenen onder vloeken kunnen staan die ze moeten ontdekken, legt uit:

Conversely, any one of the four generations preceding us, by having committed these sins, could be the cause of a curse over us in our generation. Each of us has two parents, four grandparents, eight great-grandparents, and sixteen great-great-grandparents. This makes a total of thirty persons, any one of whom might be the cause of a curse over our lives. How many of us would be in a position to guarantee that none of our thirty immediate ancestors was ever involved in any form of idolatry or the occult?²⁸

Het antwoord is uiteraard: niemand. Dit geloof creëert een behoefte aan een klasse van mensen die in staat zijn geheime informatie te verwerven (over: *welke* voorouderlijke zonde *welke* vloek veroorzaakt) en een proces uit te denken om de vloek te kunnen breken. Nogmaals, paganistisch denken is in de kerk gekomen en creëerde daar de behoefte aan een klasse van sjamanen en een sjamanopleiding. Voor hen kan de inhoud van de Bijbel niet direct de benodigde informatie schenken (over welke zonden en welke vloeken) en evenmin kan algemene openbaring dat. Dus gaan zij voor antwoorden terug vissen in de zee van de geesten, zoals hun heidense voorouders.

Wat bij deze leringen en leraars gemist wordt is dat in de Bijbel **zegeningen en vloeken relationeel zijn, niet symptomatisch**. Een persoon die zich in een juiste relatie tot God bevindt is gezegend, zelfs al denkt hij dat hij zich in onaangename omstandigheden bevindt. Een persoon in rebellie met God is vervloekt, zelfs al lijkt voor hem het leven erg goed te lopen. Een voorbeeld: in de lijst van personen die goedgekeurd werden door hun geloof bevonden zich mensen die verschrikkingen moesten meemaken (Hebreeën 11:35-39). Maar in populaire boeken over het onderwerp zegening en vervloeking zien we christenen die naar de symptomen kijken van hun levens om te bepalen of zij al dan niet vervloekt zijn.

Derek Prince geeft de volgende lijst met symptomen van vloeken: “*mental and/or emotional breakdown, repeated or chronic sickness (especially if hereditary), barrenness, a tendency to miscarry . . . breakdown of marriage and family alienation, continuing financial insufficiency, being accident prone, and a history of suicides and unnatural or untimely deaths*”.²⁹ Als een van deze dingen voorkomt in de vier generaties van uw voorouders, of in uw eigen leven, dan suggereert Prince dat u vervloekt bent, zelfs als u een christen bent. Blijkbaar moet dan iedereen zich als vervloekt beschouwen.

Deze leer is duidelijk onbijbels. Bijvoorbeeld: Prince beweert dat mensen die “financiële insufficiëntie” hebben, vervloekt zijn. Maar hier is wat Jezus zei: “*En toen Hij Zijn ogen opgeslagen had naar Zijn discipelen, zei Hij: Zalig bent u, armen, want van u is het Koninkrijk van God*” (Lukas 6:20). De kinderen van het Koninkrijk zijn gezegend, ook al zijn ze arm.

Prince haalt zijn ideeën uit het toepassen van vloeken in Deuteronomium 28 op christenen, suggereerd dat zij eerst na moeten gaan of zij al dan niet een van deze negatieve symptomen hebben. Indien zo, kunnen zij onder een vloek staan. Hij zegt dat de aanwezigheid van een of twee hiervan niet beslissend is dat er een vloek werkzaam is. Ieder persoon moet bovennatuurlijke informatie zoeken om te kunnen bepalen of hij onder een vloek staat.³⁰ Maar dat stuurt ons terug naar buitenbijbelse openbaringen die ons wederom als heidenen doen gedragen.

Ook hier is er een denkfout tegen de logica. Die gaat als volgt: Als een dier een normale kat is, dan heeft het vier poten. Fido heeft vier poten; daarom is Fido een kat. Maar er is meer dan één mogelijke oorzaak voor het hebben van vier poten. Als we dit nu toepassen op de vloeken van Deutero-

⁶ Exodus 34:7. Zie ook Ex. 20:6; Num. 14:18; Deut. 5:10; Ps. 86:15; 103:8; 145:8; Jer. 32:18.

⁷ <http://www.toetsalles.nl/html/doc/bio.derekprince1.htm>

nomium 28: als de Israëlieten hun verbond met God zouden verbreken door aan andere goden te offeren, dan zullen deze vloeken over hen komen (Deut. 28:16-28). Suzie vertoont verscheidene symptomen van vloeken in de lijst van deze 52 verzen, daarom is Suzie onder een vloek. Deze redenering bevat twee fouten: 1) Suzie is geen Israëliet onder het oude wetsverbond; 2) de toewijzing van een foute consequentie. Er kunnen andere redenen zijn voor haar overeenkomst met enkele van die symptomen in de lijst, naast vervloekt te zijn wegens verbondsbreuk.

Het onderzoeken van symptomen is dus niet voldoende voor het diagnosticeren van vloeken. Dat betekent dat wij niet kunnen weten, noch door bijzondere openbaring (Bijbel), noch door algemene openbaring (onderzoek fysische symptomen), of er een vloek operationeel is. Dat betekent dat we terug af zijn bij de nood aan een sjamaan; opnieuw hebben we het paganisme uitgenodigd in de kerk en moeten we weer geloven dat hetgeen duidelijk onthuld werd in de Schrift niet voldoende is om ons te bevrijden van vloeken.

Zegening en vervloeking vanuit een bijbels perspectief

De waarheid is veel eenvoudiger dan de verwarrende valse leringen die zo prevalent zijn. Dat gaat zo: “Zo zegt de HEERE: Vervloekt is de man, die op een mens vertrouwt, en vlees tot zijn arm stelt, en wiens hart van de HEERE afwijkt!” (Jeremia 17:5); “Gezegend is de man, die op de HEERE vertrouwt, en wiens vertrouwen de HEERE is!” (Jeremia 17:7). Met een bijbelse wereldbeschouwing zijn **zegening en vervloeking relationeel, niet symptomatisch**. Deze boodschap is in vele gevallen erg duidelijk, zoals in het boek van Job en de zaligsprekingen. Sommige mensen die gezegend zijn door God hebben negatieve symptomen vanuit menselijk perspectief, en andere mensen die vervloekt zijn, omdat zij God tegenstaan, zijn gelukkig en gezond.

Hier een ander voorbeeld: “Want allen die uit de werken van de wet zijn, zijn onder de vloek; want er staat geschreven: Vervloekt is ieder die niet blijft in alle dingen die geschreven staan in het boek van de wet, om die te doen” (Galaten 3:10). Paulus’ conclusie is dat het onmogelijk is niet vervloekt te zijn als men tracht gerechtvaardigd te worden door de Wet. Eén overtreding en u bent vervloekt. Men kan niet in een juiste relatie met God staan door middel van werken. Hier is het alternatief:

Besef dan toch, dat zij Abrahams kinderen zijn die uit het geloof zijn. En de Schrift, die voorzag dat God uit het geloof de heidenen zou rechtvaardigen, verkondigde tevoren aan Abraham het Evangelie: In u zullen al de volken gezegend worden. Daarom worden zij die uit het geloof zijn, gezegend samen met de gelovige Abraham. (Galaten 3:7-9)

Zegening is relationeel - zij die “zonen van Abraham” zijn, zijn gezegend omdat zij het type van rechtvaardigend geloof hebben dat Abraham bezat. Het is niet nodig om te kijken naar andere symptomen dan de tekenen van reddend geloof.

Laten we hier even dieper op ingaan. Beschouw deze passage: “Want evenals allen in Adam sterven, zo zullen ook in Christus allen levend gemaakt worden” (1 Korinthiërs 15:22). Ieder die geboren wordt is geboren “in Adam” en is daarom onder de vloek van zonde en dood. Onze verwantschap met Adam vervloekt ons. Maar ieder die in Christus is gezet, is gezegend met de belofte van eeuwig leven. Wij zijn “in Adam” door natuurlijke geboorte en kunnen enkel “in Christus” zijn door bovennatuurlijke geboorte: wedergeboren zijn. Dat is het waarom het evangelie van Jezus het enige middel is om aan de vloek te ontkomen. (Zie Rom. 5:12-21 voor Paulus’ leer over de Adam/Christus analogie).

In een goede relatie met God staan betekent dat men niet kan vervloekt zijn door enig lager wezen - of dat nu geestelijk is of menselijk. Bileam, een bekend vervloeker, trachtte geld te krijgen voor het vervloeken van Gods gezegend volk Israël. Hier is Bileams conclusie over die poging: “God is geen man, dat Hij liegen zou, noch een menskind, dat het Hem berouwen zou; zou Hij het zeggen, en niet doen, of spreken, en niet bestendig maken? Zie, ik heb ontvangen te zegenen; omdat Hij zegent, zo zal ik het niet keren” (Numeri 23:19, 20). Maar Bileam gaf niet op. Hij wist dat de enige manier om Israël te vervloeken was hen te verleiden met paganisme om zo Gods Woord ongehoorzaam te zijn en dan zou God hen vervloeken: “Maar Ik heb enkele dingen tegen u, namelijk dat er onder u zijn die zich houden aan de leer van Bileam, die aan Balak leerde voor de kinderen Israëls een struikelblok neer te leggen, opdat zij afgodenoffers zouden eten en hoererij bedrijven” (Openbaring

2:14; zie Numeri 31:16). Als Gods volk afviel, zetten zij zich buiten een juiste relatie met God en dat is het enige wat hen kan vervloeken. Het omarmen van de heidense wereldbeschouwing is een pad van afvalligheid. Ik geloof dat God ware christenen hiervan zal beschermen. Maar we zouden wel uitermate dwaas zijn, omdat we ons zeker achten, de waarschuwingen tegen afvalligheid in de wind te slaan.

Geloven als heidenen

Heidenen zijn voortdurend onzeker omdat zij niet kunnen te weten komen of zij veilig zijn in de handen van hun goden. Dit wil zeggen: zij hebben geen zekere, bijzondere openbaring over God of van God met betrekking tot de natuur van de geestenwereld waarin zij leven. Tot de graad dat christenen beïnvloed zijn door heidens denken, worden ook zij onzeker. Zij zijn nooit zeker of zij vervloekt zouden kunnen zijn. Zij zijn nooit zeker of een demon hen zou kunnen aangrijpen. Zij stellen zich voor dat zij behoefte hebben aan spirituele technologie, ontleend uit de geestenwereld, om zich te verzekeren van een succesvol resultaat in hun pogingen. Zij voelen een behoefte aan een “christelijke” versie van een sjamaan om te bemiddelen tussen henzelf en de geestenwereld (gewoonlijk “profeten” genoemd of “bevrijdingscounselors” of “bevrijdingspastors”). Kortom: zij zijn in de meeste opzichten als heidenen.

Sommige aanhangers, zoals Greg Boyd, die meer technisch gesofistikeerd zijn, hebben emotionele of filosofische redenen om de heidense wereldbeschouwing te prefereren. Boyd kan de implicaties niet accepteren van de leer van Gods voorzienigheid en hij zegt dat ook graag. De providentiële wereldbeschouwing is de bijbelse wereldbeschouwing, alhoewel Boyd die ontkent, in plaats van het alternatief van paganisme. De Bijbel claimt duidelijk dat God inderdaad het roer in handen heeft van Zijn eigen schepping en dat Hij alles weet. Dat is ook wat God tot Job zei toen Job zich het slachtoffer voelde van wat Boyd “gratuitous evil” (gratis kwaad) noemt.

Maar de bijbelse leer van providentie verwisselen voor het heidense geloof, in de geestelijke oorlogvoering wereldvisie, creëert het type van onzekerheden die eigen zijn aan heidenen. Boyd realiseert zich dat: *“Whatever else may be said about the classical-philosophical blueprint model of God’s providence [Boyd’s way of discrediting the doctrine of providence], it does provide the believer with a certain kind of security that the warfare worldview seems to lack—so long as one steers clear of concrete atrocities”*.³¹ Met andere woorden: het kan comfortabeler zijn te geloven dat God providentieel regeert over Zijn eigen universum om geschiedenis voort te brengen volgens zijn reddende doelstellingen; maar het is niet emotioneel bevredigend te denken aan een God die het kwaad toestaat voor Zijn eigen goede oogmerken. Te denken dat het kwaad gebeurt buiten Gods voorkennis en voorzienige controle lijkt voor sommigen meer bevredigend (zoals Boyd). De implicatie, uiteraard, is dan, om te vermijden het slachtoffer te worden van “gratis kwaad” dat God niet heeft voorzien en verkiest niet te controleren, wij dan moeten uitvissen hoe de geesten te bestrijden en een beschutting te vinden voor hun boosaardige macht. Als we dan geen sjamanen en hun leringen wensen te omarmen, kunnen de geesten heel goed de bovenhand krijgen en ons verwoesten.

Eindnoten

1. Greg Boyd, *God at War*, (Downers Grove: Intervarsity, 1997) 11.
2. Ibid. 12.
3. Ibid.
4. Ibid. 13.
5. Ibid.
6. CIC Issue 98: includes a discussion of providence.
7. Boyd 292.
8. Silva Mind Control on VHS video; John Ankerberg.
9. Bob Larson, *In the Name of Satan — How the forces of evil work and what you can do to defeat them*; (Nashville: Nelson, 1996) 109.
10. Ibid.

11. C. Peter Wagner, *Confronting the Powers*; (Ventura: Regal Books, 1996) 237.
  12. Watchman Nee, *The Spiritual Man* Vol. 3; (New York, Christian Fellowship Publishers, 1968 - written in 1927) 90.
  13. See *CIC* Issues 69, 70, 71 on the Colossian Heresy which is what this is.
  14. Nee, 91.
  15. Ibid.
  16. Ibid. 93.
  17. Ibid. 92.
  18. Wagner, 158, 159.
  19. Larson, 205.
  20. Wagner, 52, 53.
  21. Ibid. 148.
  22. Ibid. 69.
  23. Ibid. emphasis his.
  24. Larson, 208.
  25. Wagner, 67.
  26. Ibid. 89.
  27. A comprehensive discussion of this issue can be found in *CIC* Issue 68, January/February 2002.
  28. Derek Prince, *Blessing or Curse – You Can Choose!*; (New York: Chosen Books, 1990) 74.
  29. Ibid. 45
  30. Ibid. 46.
  31. Boyd, 292.
  32. Ibid.
-

Lees ook een voorgaand artikel van gewezen exorcist en bevrijdingscounselor Bob de Waay:

- “Hoe Bevrijdingsbedieningen mensen tot demonische gebondenheid leiden”:
<http://www.verhoevenmarc.be/PDF/bevrijdingsbedieningen.pdf>

Aan alle demoniseerders, en zij die twifelen

Hoe kan een uit God geboren mens, die “is verborgen met Christus in God” (Kolossenzen 3:3), ooit vervloekt zijn, of bezeten zijn door een demon?

Demoniseerders schenken meer geloof aan de kracht van Satan dan aan de oninneembare positie in Christus van alle kinderen Gods!

Satan is gewoon Gods gereedschap. “Wij weten dat voor hen die God liefhebben, alle dingen meewerken ten goede, voor hen namelijk die naar Zijn voornemen geroepen zijn” (Romeinen 8:28).

verhoevenmarc@skynet.be - www.verhoevenmarc.be - www.verhoevenmarc.be/NieuwsteArtikelen.htm